

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 20. februar 2023

Sak

2022/1798 Elverum Rotary Klubb – org.nr. 996 277 410 – klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Elisabet Ekberg og varamedlem Hilde K. Ellingsen

Sakens bakgrunn

Lotteritilsynet mottok 19. oktober 2022 søknad fra Elverum Rotary Klubb (klager) om godkjenning som lotteriverdig organisasjon. Søknaden var datert 15. oktober 2022.

Lotteritilsynet avslo søknaden 20. oktober 2022, med den begrunnelse at foreningen ikke har alminnelig medlemsadgang.

Lotteritilsynet mottok 10. november 2022 klage på vedtaket. Klagen var datert 9. november 2022. Klager erkjenner at det ikke er fri adgang til å melde seg inn i foreningen, og viser til at klubben ikke ønsker å være en bransjeorganisasjon for én spesiell yrkesgruppe. Ifølge klager krever foreningens egenart medlemmer fra ulike yrker, og da må styret kunne nekte medlemsadgang hvis klubben holder på å bli en bransjeorganisasjon. Klager viser også til at det i praksis ikke er begrensninger i medlemsadgangen, da de fleste medlemmene i foreningen er blitt pensjonister og alle som har ønsket eller blitt forespurt medlemskap er blitt akseptert. Etter dette må foreningen i dag anses som en åpen organisasjon, der alle som ønsker å bidra til klubbens formål er velkommen.

Lotteritilsynet etterspurte 16. desember 2022 en redegjørelse fra klager vedrørende klubbens samfunnsnyttige eller sosiale betydning for andre enn klubbens medlemmer i 2022 og 2019. Klager sendte inn etterspurt informasjon og nye vedtekter 19. desember 2022.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 21. desember 2022 til Lotterinemnda for behandling.

Klager sendte 23. desember 2022 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften). Begge regelverkene er opphevet, men gjaldt på søknadstidspunktet.

Godkjenning kan bare gis til organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 første ledd og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften) § 2-1 første ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Elverum Rotary Klubb sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. oktober 2022 om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Den nærmere avgrensningen av hva som er en lotteriverdig organisasjon og hvilken praksis som har vært fulgt i denne sammenheng, er omtalt i lotterilovens forarbeider. Det fremgår i Ot.prp. nr. 84 (1998-1999) punkt 5.1 at det ikke skal gis lotteritillatelse til hobby- eller fritidsforeninger for voksne. Bakgrunnen er at voksne mennesker selv bør finansiere sine fritidsaktiviteter. I forarbeidene gjøres det unntak for virksomhet som har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller som er virksomme blant barn og unge. Det fremgår av Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) punkt 5.2 at idrettslag som kun driver idrett på elitenivå eller bare for voksne faller utenfor. Det samme gjelder for bedriftsidrettslag. Begrunnelsen er at slike idrettslag ikke har alminnelig medlemsadgang og at inntektene vil gå til en lukket krets av personer.

Lotterinemnda legger etter dette til grunn at organisasjoner som ikke har alminnelig medlemsadgang som hovedregel ikke kan få godkjenning som lotteriverdig organisasjon, ettersom lotteriinntektene i slike tilfeller vil tilfalle en lukket krets. Det må imidlertid på samme måte som for hobby- og fritidsforeninger for voksne, gjøres unntak for organisasjoner som har en sosial eller samfunnsnyttig betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller er virksomme blant barn og unge. Nemnda forstår videre lotteriloven § 6 første ledd, jf. § 5 første ledd, og ordlyden «i sin virksomhet», slik at det er søkerorganisasjonen som må drive samfunnsnyttig eller humanitær virksomhet. Det er ikke tilstrekkelig at søkerorganisasjonen støtter slik virksomhet økonomisk. Nemnda forstår det også slik at dette følger av Lotteritilsynets praksis og Lotterinemndas avgjørelse i sak 2015/28.

Det følger av klagers vedtekter datert 9. november 2020 § 8 at:

«[a]lle medlemmer i klubben har anledning til å foreslå nye medlemmer. En annen Rotaryklubb kan også fremme forslag på overføring av en av sine

nåværende eller tidligere medlemmer til klubben. Man kan ikke melde seg inn i klubben, men det er mulig å ta kontakt og melde sin interesse».

Klager sendte inn nye vedtekter 19. desember 2022 revidert og vedtatt på årsmøte 9. november 2022. Det fremgår av disse vedtektene § 7 B at:

- «a. Elverum Rotaryklubb ønsker å gjøre opptak av nye medlemmer til en høytidelig seremoni, der det nye medlemmet gjøres kjent med Rotarys idégrunnlag og yrkeskodeks.
- b. Det nye medlemmer får utnevnt en fadder, som regel forslagsstilleren, som har som sin oppgave å bidra til at det nye medlemmet blir kjent med de øvrige medlemmene i klubben, klubbens ulike aktiviteter og at medlemmer opplever seg velkommen».

Lotterinemnda er av den oppfatning at foreningens vedtekter taler for at klager ikke har alminnelig medlemsadgang, og derfor må anses som en lukket organisasjon som i utgangspunktet ikke kan godkjennes som lotteriverdig organisasjon. Dette underbygges etter nemndas syn av foreningens egne beskrivelse av opptaksprosessen, da det i klagen er opplyst at det er riktig at det ikke er fri adgang til å melde seg inn i klubben og i merknadene til Lotteritilsynets innstilling er opplyst at gjester som viser interesse for klubbens arbeid, inviteres til å bli medlemmer.

Spørsmålet er da om klager har en sosial eller samfunnsnyttig betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer eller er virksomme blant barn og unge.

Etter fast og langvarig praksis beror vurderingen av om en forening er virksom blant barn og unge på om organisasjonen har medlemmer under 18 år. Klager har i søknaden oppgitt at foreningen har 23 medlemmer, hvorav ingen er under 18 år. Slik nemnda forstår det, utgjør heller ikke klagers tiltak der medlemmer stiller som vertsfamilier for utvekslingsstudenter, og foreningens arbeid med å sende én ungdom på lederkurs og én ungdom på utvekslingsopphold, en vesentlig del av virksomheten. Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klager ikke har tilstrekkelig virksomhet blant barn og unge.

Når det gjelder vurderingen av om virksomheten har en sosial eller samfunnsnyttig betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, vil Lotterinemnda bemerke at det på samme måte som for hobby- og fritidsforeninger for voksne må stilles strenge krav til virksomhetens sosiale betydning når organisasjonen ikke har alminnelig medlemstilgang, jf. Ot.prp. nr. 84 (1998-1999) punkt 5.1.1.

Klager har redegjort for at foreningen gjennom Rotary International og The Rotary Foundation, bidrar til å stoppe spredning av poliovirus i verden, og at klubben finansierer internasjonale humanitære prosjekter, blant annet «Eye Camps» i Nepal. Foreningen finansierer også lederseminar for én ungdom og sender én ungdom fra Elverum på utveksling. I tillegg deler klubben årlig ut en egen samfunnspris på 10 000 kroner. Prisen deles ut til en person eller organisasjon som bidrar til et godt samfunnsnyttig formål. Lotterinemnda legger

til grunn at klager bistår disse tiltakene/prosjektene i form av økonomisk støtte, og at den samfunnsnyttige virksomheten dermed ikke er en del av klagers egen virksomhet. Det kan følgelig ikke legges vekt på dette ved vurderingen.

Klager har også vist til at foreningen støtter «Møteplassen» med transport for eldre som har behov for det for å komme frem til middagstreffene, at klubben har etablert og vedlikeholder minnetavler, og at medlemmer er vertsfamilier for utvekslingsstudenter. Lotterinemnda er av den oppfatning at denne virksomheten ikke kan anses å være av et tilstrekkelig omfang til at klager kan anses å ha samfunnsnyttig virksomhet av en viss betydning for andre enn medlemmene.

På bakgrunn av overnevnte vurderinger kan ikke Lotterinemnda se at klager i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål slik lotteriloven er tolket i praksis, jf. lotteriloven § 6 andre ledd, jf. § 5 første ledd.

Klagen kan med dette ikke føre frem.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk